

A burok

„Mindig életemben a lehetetlent hajszoltam: azt, amiért érdemes élni. A nézést, ami visszacsendül, a szót, ami visszasimogat, az érzést, ami visszanéz reám. Hittem, hogy férfi és nő: ember. Hittem, hogy van a világon elhinnivaló. A tárgyak varázsa sohasem hatott rám, azt hittem hát, sebezhetetlen vagyok, engem nem érhet el a bántás. A fényességbe burkolóztam, ami az én szívemből sugárzott s e meleg fényen át érintkeztem a kinti világgal. Bizalommal mosolyogtam sugárfalam mögül. Nem érhetett bántódás. Egy borzalmas délután áttörte a falat, egy helyen behatolt, eltalálta szívemet. Egyetlen borzalmas délutánon felnőtté kellett válnom. Azóta sebezhető vagyok és kiszolgáltatott. Azonban valahol nem hiszem el, hogy ez igaz. S ebbe az utolsó pici fénybe bebújtam, kenyérhéjat sütöttem magam köré s emögött várom, hogy sugárzásom újra eláraszthassa a világot. Titokban még mindig hiszem, hogy azt, ami valóság, nem lehet leölni.”

/Forgács Hann Erzsébet/

Munkám elemzését Forgács Hann Erzsébet szavaival kezdeném, mivel ez a pár sor kiválóan tükrözi mit is jelent számomra a burok fogalma. Burok, mint magzatburok egy fejlődő lélek számára, vagy burok, mint elszigetelődés a külvilágtól. E két lehetőség áll fenn az elemzésre. A téma szervesen kapcsolódik a születés témaköréhez, amely meghitt, intim pillanat, és az új élet szépségét is képviseli, ugyanakkor bizarr, helyenként visszataszító jelenség. Kifejezésem szempontjából nagyon fontos volt számomra egy olyan közlési nyelv, ami által az üvegem könnyebben befogadható lesz, és megőrzi feminin jellegét. E jelleget figyelembe véve alkalmaztam organikus, töredezett vonalrendszert, textilt és cérnát. Fontos volt számomra egy olyan alkotás létrehozása, mely sokat mond, erős szimbolikával rendelkezik, de letisztult nőiességet takar. Az erős szimbolikához hozzátartozik az anyag használat, vagyis az üveg, mivel az üveg fényáteresztő képességéből adódóan Mária szimbólum. Fontosnak tartottam ezt a szimbólumrendszert továbbértelmezni és így létrehozni a tervem. Egy sajátos gondolatrendszert, ideológiát szerettem volna megalkotni, amely összekapcsolja ez üveg szimbolikáját, a női belső gondolatokkal, a születés fogalmával, és a védelmező környezetet nyújtó burokkal.

Az üveg által a szem, különböző világokba bepillant, a látás a mindent megmutatás, a mozgás lehetőségeit rejti. Feszültség külső és belső tér között, mely részben a határok elmosódásából fakad. Kapcsolat jön létre, illetve megszűnik a különbség valóság és illúzió közt. E fő gondolatok foglalkoztattak az üveggel kapcsolatban, melyek közül a kint bent fogalomkör ragadta meg a legjobban a figyelmem. Jelenségnek tartom azt a gondolatot miszerint az üvegemen keresztül szemlélheti bárki a valóságot, vagy éppen a kinti világot. Az átlátszóságot fontos elemnek tartva alakítottam ki egy ritmust áttetsző, és nem áttetsző felületek, és formák között. Így létrehoztam az üvegen belül egy külső és belső világot, valamint az üvegemen kívül, melynek határa maga a munkám.

Női belső gondolatok. Nőként sokszor átéltem a női gondolatmenetek cikázó szerteágazó mivoltát. Ezt a bonyolódó szövetet a cérnák gubancaival tekeredésével tudtam számomra a legjobban kifejezni. A cérnák viszont más jelentéstartammal is bírnak. Mivel kinyúlnak, a burokból kiszakadnak, így egyfajta rovar csápjaiként tapogatóznak valami új és ismeretlen felé, ezáltal fejeződik ki a gondolat, hogy igény van a kiszakadásra és az új megismerésére. A két szín és a két irány pedig a pozitív és a negatív végkifejletét jelképezi.

A születés fogalma. A születés több vonatkozásban is megjelenhet: a testben születő, kialakuló magzat, valamint a tényleges születés, vagyis a világrajövetel. Így nyer értelmet

szintén a külső és belső világ fogalma. Az üvegen megfigyelhető a többrétegű szövevényes burok, amelyen a középpontból induló cérnák már-már labirintusszerűen szeretnének kijutni. Munkám középpontja a piros textiles mező, amely a magzatot, az életet szimbolizálja. Ebben az életben összpontosulnak a kusza cérnaszálak, így a vérkeringésre is asszociálhatunk. A központot alakítja még a körbeölelő két kék forma, a gondoskodást és a védelmet szimbolizálva.

Az üvegen látható színeknek is szimbolikus jelentése van. Piros és kék. Számomra ez a színpáros egy lüktető ambivalens érzést kelt. Gyakorta használom ezt a párosítást, mert nagyon kifejező. A férfi és női princípiumra, mint a társadalmat alkotó legkisebb egységre, valamint kétféle megoldásra egy probléma lekezelésében, vagy kétféle embertípusra is utal, akik e burokban érlelődnek. A burkon belül döntések sokasága merül fel, választak találhatóak, amelyre a válasz kinn van. A színek segítségével érezhető ez a feszültség, valamint a döntés kényszere. A munka folyamata akvarell vázlatokkal kezdődött, amelyekben már jelen volt a cérnák tekeredése. Az üvegen szerettem volna, hogy a töredezettségen kívül a vonalaknak legyen mélysége is, ezt a hatást savazással tudtam elérni, így a vonalvezetésnek lett egyfajta plasztikussága is. Fontosnak tartottam még a fő motívum kiemelését, így esett a döntés a matt felület, és az átlátszó felület közti játékra. A burok körül a homokfúvás technikájával tompítottam le az áttetszőséget. A textilek és cérnák a fő motívumba kerültek. Az anyagból több réteget lamináltam be a két üveglap közé, így intenzívebb lett a szín.

A gondolataim összeéréséhez nagy hatással volt rám Keserű Ilona művészete, és Louise Bourgeois akvarell rajzai az anyaméhről és a születésről, valamint Rajcsók Attila „Gondolatmag” című szobra. A „Gondolatmag”, forma tekintetében vált fontossá, külső héj, amely csak részben enged betekintést a belső magba. Természet közelség érzetét kelti, attól eltekintve, hogy anyaga fém.

Keserű Ilona művészetéről már sokan leírták, hogy asszonyi lét által vezérelt művészet. Alapeleme a közelítés, az érintés, a gubanc, mint élethelyzet metaforája, valamint a természet törvényeihez, simuló folyamatosság, áramlás állapota. Munkáiban leginkább a „gubancai” voltak rám hatással, amit én a gondolatok bonyolultságával, és a problémák megoldásával társítottam.

A formai megvalósításon túl maga a születés és a burok fogalomköre, valamint a nőművészet által felvetett problémakörök is meghatározóvá váltak számomra. A téma újbóli feldolgozását

is valószínűnek tartom, mivel a tárgykör rendkívül sokrétű, más képzőművészeti műfajokban is lehetőséget látok koncepció kifejezésére.